

МЕМУАРНА ТА ЩОДЕННИКОВА ПРОЗА

Викладач: кандидат філологічних наук, доцент Проценко Оксана Анатоліївна

Кафедра: української літератури, 2 корпус, ауд. 232

E-mail: oksana_protsenko@ukr.net

Телефон: (061) 228-75-60

Інші засоби зв'язку: Moodle (форум курсу, приватні повідомлення)

Освітня програма, рівень вищої освіти:	035 Філологія 035.01 Українська мова та література Магістр						
Статус дисципліни:	Вибіркова						
Кредити ECTS	3	Навч. рік:	2023-2024	Рік навчання	2	Тижні	11
Кількість годин	120	Кількість змістових модулів	4	Лекційні заняття – 16 Практичні заняття – 10 Самостійна робота – 68			
Вид контролю:	Залік						
Посилання на курс в Moodle	https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=4806						
Консультації: особисті – вівторок з 13:00 до 14:00, четвер з 15:00 до 16:00, 4 корпус, ауд. 233; дистанційні – Zoom, за попередньою домовленістю							

ОПИС КУРСУ

Метою вивчення навчальної дисципліни «Мемуарна і щоденникова проза» є формування у студентів цілісного уявлення про виникнення, еволюція і сучасний стан розвитку мемуаристики, зокрема листи М. Хвильового, В. Стуса; щоденники М. Драй-Хмари, О. Довженка, О. Гончара, В. Симоненка, табірну прозу С. Підгайного «Українська інтелігенція на Соловках», Є. Іваничука «Холодне небо Півночі», спогади І. Жиленко «Номо feriens», Ю. Клена «Спогади про неокласиків», І. Кошелівця «Розмова в дорозі до себе», М. Коцюбинської «Книга спогадів».

Основними **завданнями** вивчення навчальної дисципліни «Мемуарна і щоденникова проза» є засвоєння теоретичних параметрів курсу, визначення основних тенденцій розвитку української літературної мемуаристики, формування навичок літературознавчого аналізу мемуарних творів, оцінки естетичної вартості текстів.

ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

У разі успішного завершення курсу студент **зможє:**

- здійснювати цілісний і послідовний аналіз художніх творів, відповідно до вимог сучасного літературознавства;
- висвітлювати форми авторської присутності, образу епохи, літературного життя та творчої індивідуальності письменників;
- інтерпретувати поетику творів;
- здійснювати порівняльний аналіз кількох творів;
- формувати навички критичного осмислення полемічних аспектів художніх творів;
- визначати власну думку про наукову, художню, історичну та естетичну цінність творів.

ОСНОВНІ НАВЧАЛЬНІ РЕСУРСИ

Опорні конспекти лекцій, методичне забезпечення планів практичних занять та завдання для самостійної роботи розміщено на платформі Moodle:

<https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=4806>

КОНТРОЛЬНІ ЗАХОДИ

Поточні контрольні заходи

Обов'язкові види роботи:

Робота на практичному занятті оцінюється максимально у 6 балів.

Виконання тестових завдань оцінюється максимально 1 балом (за кожен тест).

Виконання завдань для самостійної роботи оцінюється максимально 5 балами (за кожен самостійну роботу).

Підсумкові контрольні заходи:

Усна відповідь на заліку (тах 20 балів) передбачає розгорнуте висвітлення двох теоретичних питань (тах 10 балів). Перелік питань див. на сторінці курсу у Moodle:

<https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=4806>

Виконання контрольних тестових завдань (тах 20 балів).

Контрольний захід		Термін виконання	% від загальної оцінки
Поточний контроль (тах 60%)			
Змістовий модуль 1	Групова робота на практичному занятті	Практичне заняття № 1	6
	Виконання тестових завдань	Тест 1	1
	Виконання завдань для самостійної роботи	Самостійна робота № 1	5
Змістовий модуль 2	Групова робота на практичному занятті	Практичні заняття №№ 2, 3	12
	Виконання тестових завдань	Тести 2, 3	2
	Виконання завдань для самостійної роботи	Самостійна робота №№ 2, 3	10
Змістовий модуль 3	Групова робота на практичному занятті	Практичне заняття № 4	6
	Виконання тестових завдань	Тест 4	1
	Виконання завдань для самостійної роботи	Самостійна робота № 4	5
Змістовий модуль 4	Групова робота на практичному занятті	Практичне заняття № 5	6
	Виконання тестових завдань	Тест 5	1
	Виконання завдань для самостійної роботи	Самостійна робота № 5	5
Всього			60 балів
Підсумковий контроль (тах 40%)			
Залік			40 балів
Разом			100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

За шкалою ECTS	За шкалою університету	За національною шкалою	
		Екзамен	Залік
A	90 – 100 (відмінно)	5 (відмінно)	Зараховано
B	85 – 89 (дуже добре)	4 (добре)	
C	75 – 84 (добре)		
D	70 – 74 (задовільно)	3 (задовільно)	
E	60 – 69 (достатньо)		
FX	35 – 59 (незадовільно – з можливістю повторного складання)	2 (незадовільно)	Незараховано
F	1 – 34 (незадовільно – з обов'язковим повторним курсом)		

РОЗКЛАД КУРСУ ЗА ТЕМАМИ І КОНТРОЛЬНІ ЗАВДАННЯ

Тиждень і вид заняття	Тема заняття	Контрольне завдання	Кількість балів
<i>Змістовий модуль 1</i>			
Тиждень 1 Лекція 1	Мемуари – важливий складник національного літературного процесу		
Тиждень 2 Лекція 2	Теоретико-методологічні засади дослідження листів		
Тиждень 3 Практичне № 1	Листи – повнокровний жанр літератури	1) Робота у групах: принципи класифікації епістолярію; формування листа-повчання; внутрішній світ адресанта й адресата; ознаки інтимності у листах. 2) Відповідь на тестові завдання № 1. 3) Виконання завдань для самостійної роботи № 1.	6 1 5
<i>Змістовий модуль 2</i>			
Тиждень 4 Лекція 3	Щоденники – мемуарно-біографічний, літературно-побутовий жанр		
Тиждень 5 Практичне заняття № 2	Щоденника як форма самовираження письменника (О. Довженко, В. Стус)	1) Робота у групах: особливості світогляду, секрети творчої лабораторії у щоденнику О. Довженка, жанрова специфіка та художні особливості щоденника В. Симоненка. 2) Відповідь на тестові завдання № 2. 3) Виконання завдань для самостійної роботи № 2.	6 1 5

Тиждень 6 Лекція 4	Щоденники – мемуарно-біографічний, літературно-побутовий жанр		
Тиждень 7 Практичне заняття № 3	Щоденника як форма самовираження письменника (Олесь Гончар)	1) Робота у групах: розкриття внутрішнього світу особистості, хронотоп; біблійні алюзії в щоденнику Олесь Гончара. 2) Відповідь на тестові завдання № 3. 3) Виконання завдань для самостійної роботи № 3.	6 1 5
Змістовий модуль 3			
Тиждень 8 Лекція 5	Еволюція та рецепція табірної прози		
Тиждень 9 Практичне заняття № 4	Табірна проза – андеграундна документальна література («Холодне небо Півночі» Є. Іваничук)	1) Робота у групах: жанрова специфіка табірної прози; колективне табірне сприйняття; Феномен Соловків; поетика твору. 2) Відповідь на тестові завдання № 4. 3) Виконання завдань для самостійної роботи № 4.	6 1 5
Змістовий модуль 4			
Тиждень 10 Лекція 6	Історизм авторської позиції у спогадах письменників діаспори		
Тиждень 11 Практичне заняття № 5	Філософсько-світоглядні аспекти моделювання дійсності у літературі особистого спогаду («Книга споминів» М. Коцюбинська)	1) Робота у групах: художні особливості спогадів М. Коцюбинської; образ автора у спогадах; образ літературного покоління шістдесятників; поетика книги. 2) Відповідь на тестові завдання № 5. 3) Виконання завдань для самостійної роботи № 5.	6 1 5

ОСНОВНІ ДЖЕРЕЛА

Загальна література

1. Васьків М. Мемуаристика і дослідження української романістики 1920 – 1950-х рр. *Документалістика початку XXI століття: проблеми теорії та історії*: матеріали IV Всеукраїнської наукової конференції 19 жовтня 2007 р. Луганськ, 2007. С. 3 – 12.
2. Гажа Т. Українська літературна мемуаристика XX століття: підсумки становлення об'єктного і суб'єктного типів. *Література. Фольклор. Проблеми поетики*: зб. наук. праць. Київ, 2004. Вип. 17. С. 123 – 129.
3. Галич О. Українська документалістика на зламі тисячоліть: специфіка, генеза, перспективи: монографія. Луганськ: Знання, 2001. 246 с.

4. Галич О. Українська письменницька мемуаристика : природа, еволюція, поетика : монографія. Київ : КДПІ ім. О. М. Горького, 1991. 217 с.
5. Черкашина Т. Система документальної літератури : внутрішня організація. *Вісник Луганського національного університету імені Тараса Шевченка*. 2011. № 19 (230). С. 37 – 45.

Змістовий модуль 1

1. Колошук Н. Нефікційна література (документалістика) як маргінальне явище мультикультурного процесу сучасності : українська ситуація. *Питання літературознавства : науковий збірник*. Чернівці : Рута, 2009. Вип. 78. С. 215 – 223.
2. Мажара Н. Інтерпретація мемуарів : жанр чи метажанр. *Вісник Луганського національного університету імені Тараса Шевченка*. 2010. № 4 (191). С. 184 – 188.
3. Маслюченко Г. Художні мемуари та автобіографічна повість в українській літературі 90-х років ХХ століття : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філол. наук : спец. 10.01.01 «Українська література». Дніпропетровськ, 2004. 20 с.
4. Сучкова Л. Термінологічні визначення мемуаристики в польському та українському літературознавстві. *Терміносистеми сучасного літературознавства : досвід розробки і проблеми : [науковий семінар] / за ред. Р. Гром'яка*. Тернопіль : РВВ ТНПУ імені Володимира Гнатюка, 2006. С. 206 – 215.
5. Федунь М. Вітчизняна мемуаристика в Західній Україні першої половини ХХ століття : історичні тенденції, жанрова специфіка, поетика : монографія. Івано-Франківськ : Прикарпатський національний університет імені В. Стефаника, 2010. 452 с.
6. Цяпа А. Термінологічна парадигма автобіографічного жанру. *Вісник Житомирського державного університету ім. І. Франка*. 2006. Вип. 26. С. 129 – 132.
7. Кузьменко В. Письменницький епістолярій як теоретико-літературна проблема. *Актуальні проблеми теорії та історії літератури*. Сімферополь, 2008. С. 31-39.
8. Кузьменко В. Письменницький епістолярій в українському літературному процесі 20-50-х років ХХ ст. Київ : Інститут л-ри ім. Т.Г. Шевченка НАН України, 1998. 305 с.

Змістовий модуль 2

1. Галич О. Особливості відтворення часо-простору в щоденниках українських письменників ХХ століття. *Вісник Луганського педагогічного університету імені Тараса Шевченка*. № 22 (138). 2007. С. 172 – 180.
2. Танчин К. Щоденник як форма самовираження письменника : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філол. наук : спец. 10.01.06 «Теорія літератури». Тернопіль, 2005. 20 с.

Змістовий модуль 3

1. Колошук Н. Табірна проза в парадигмі постмодерну : монографія. Луцьк : РВВ «Вежа» Волин. держ. ун-ту ім. Лесі Українки, 2006. 500 с.
2. Шуйський І., Рябченко О. Хроніки Семена Підгайного. *ZN*. 2017. 11 – 17 березня.

Змістовий модуль 4

1. Гажа Т. «... Повідати світові своїм, жіночим голосом», або шістдесятництво крізь призму мемуаристики : «Номо feriens» Ірини Жиленко (1997 – 1998). *Вісник Харківського національного університету імені Н. Каразіна*. 2002. № 572. Серія : Філологія. С. 296 – 302.
2. Касян Л. «Книга життя» Ірини Жиленко : «Номо feriens» в автобіографічно-мемуарному дискурсі. *Слово і час*. 2012. № 6. С. 41 – 49.
3. Галич О. Сповідь перед історією: мемуари української діаспори. *Вітчизна*. 1994. № 11 – 12. С. 144 – 147.

Інформаційні ресурси

1. Колошук Н. Табірна проза як літературний феномен ХХ століття (на матеріалі української, російської, білоруської та польської літератур). URL : <http://mydisser.com/en/avtoref/view/21878.html#>

-
2. Матвеева О. Жанрова специфіка літературного щоденника. URL : <http://dspace.nbu.gov.ua/bitstream/handle/123456789/38352/09-Matveeva.pdf?sequence=1>
3. Черкашина Т. Мемуарна, автобіографічна, мемуарно-автобіографічна проза : термінологічний аспект. *Вісник Житомирського державного університету*. 2014. Вип. 1 (73). Серія : Філологічні науки. С. 210 – 214. URL : <http://eprints.zu.edu.ua/11118/1/42.pdf>
4. Черкашина Т. Формування жанрів спогадової літератури. URL : <http://litzbirnyk.com.ua/wp-content/uploads/2013/12/65.pdf>

РЕГУЛЯЦІЯ І ПОЛІТИКИ КУРСУ¹

Відвідування занять. Регуляція пропусків.

Інтерактивний характер курсу передбачає обов'язкове відвідування лекційних та практичних занять. Студентам, які за певних обставин не можуть відвідувати практичні заняття регулярно, необхідно протягом тижня узгодити із викладачем графік індивідуального відпрацювання пропущених занять. Пропущені заняття необхідно відпрацьовувати протягом тижня після пропуску. Відпрацювання занять здійснюється усно у формі співбесіди за питаннями, визначеними планом заняття. В окремих випадках дозволяється письмове відпрацювання шляхом виконання індивідуального письмового завдання.

Політика академічної доброчесності

Усі письмові роботи, що виконуються слухачами під час проходження курсу, перевіряються на наявність плагіату за допомогою спеціалізованого програмного забезпечення UniCheck. Відповідно до чинних правових норм, плагіатом вважатиметься: копіювання чужої наукової роботи чи декількох робіт та оприлюднення результату під своїм іменем; створення суміші власного та запозиченого тексту без належного цитування джерел; рерайт (перифразування чужої праці без згадування оригінального автора). Будь-яка ідея, думка чи речення, ілюстрація чи фото, яке ви запозичуєте, має супроводжуватися посиланням на періоджерело.

Роботи, у яких виявлено ознаки плагіату, до розгляду не приймаються і відхиляються без права перекладання. Якщо ви не впевнені, чи підпадають зроблені вами запозичення під визначення плагіату, будь ласка, проконсультуйтеся з викладачем.

Висока академічна культура та європейські стандарти якості освіти, яких дотримуються у ЗНУ, вимагають від дослідників відповідального ставлення до вибору джерел. Посилання на такі ресурси, як Wikipedia, бази даних рефератів та письмових робіт (Studopedia.org та подібні) є неприпустимим. Рекомендовані бази даних для пошуку джерел:

Електронні ресурси Національної бібліотеки ім. Вернадського: <http://www.nbuv.gov.ua>

Використання комп'ютерів/телефонів на занятті

Використання мобільних телефонів, планшетів та інших гаджетів під час лекційних та практичних занять дозволяється виключно у навчальних цілях (для уточнення певних даних, перевірки правопису, отримання довідкової інформації тощо). Будь ласка, не забувайте активувати режим «без звуку» до початку заняття.

Під час виконання заходів контролю (виконання письмових завдань, тестів, іспиту) використання гаджетів заборонено.

Комунікація

Базовою платформою для комунікації викладача зі студентами є Moodle.

Важливі повідомлення загального характеру регулярно розміщуються викладачем на форумі курсу. Для персональних запитів використовується сервіс приватних повідомлень. Відповіді на запити студентів подаються викладачем впродовж двох робочих днів. Для оперативного отримання повідомлень про оцінки та нову інформацію, розміщену на сторінці курсу у Moodle, будь ласка, переконайтеся, що адреса електронної пошти, зазначена у вашому профайлі на Moodle, є актуальною

Якщо за технічних причин доступ до Moodle є неможливим, або ваше питання потребує термінового розгляду, направте електронного листа на адресу oksana_protsenko@ukr.net. У листі обов'язково вкажіть ваше прізвище та ім'я.

ДОДАТОК ДО СИЛАБУСУ ЗНУ – 2023-2024 рр.

ГРАФІК ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ 2023-2024 н. р. доступний за адресою:
<https://tinyurl.com/yckze4jd>.

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ. Студенти і викладачі Запорізького національного університету несуть персональну відповідальність за дотримання принципів академічної доброчесності, затверджених **Кодексом академічної доброчесності ЗНУ:** <https://tinyurl.com/ya6yk4ad>. Декларація академічної доброчесності здобувача вищої освіти (додається в обов'язковому порядку до письмових кваліфікаційних робіт, виконаних здобувачем, та засвідчується особистим підписом): <https://tinyurl.com/y6wzzlu3>.

НАВЧАЛЬНИЙ ПРОЦЕС ТА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ. Перевірка набутих студентами знань, навичок та вмінь (атестації, заліки, іспити та інші форми контролю) є невід'ємною складовою системи забезпечення якості освіти і проводиться відповідно до Положення про організацію та методичку проведення поточного та підсумкового семестрового контролю навчання студентів ЗНУ: <https://tinyurl.com/y9tve4lk>.

ПОВТОРНЕ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІН, ВІДРАХУВАННЯ. Наявність академічної заборгованості до 6 навчальних дисциплін (в тому числі проходження практики чи виконання курсової роботи) за результатами однієї екзаменаційної сесії є підставою для надання студенту права на повторне вивчення зазначених навчальних дисциплін. Порядок повторного вивчення визначається Положенням про порядок повторного вивчення навчальних дисциплін та повторного навчання у ЗНУ: <https://tinyurl.com/y9pkmmp5>. Підстави та процедури відрахування студентів, у тому числі за невиконання навчального плану, регламентуються Положенням про порядок переведення, відрахування та поновлення студентів у ЗНУ: <https://tinyurl.com/ycds57la>.

НЕФОРМАЛЬНА ОСВІТА. Порядок зарахування результатів навчання, підтверджених сертифікатами, свідоцтвами, іншими документами, здобутими поза основним місцем навчання, регулюється Положенням про порядок визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті: <https://tinyurl.com/y8ggt4xs>.

ВИРІШЕННЯ КОНФЛІКТІВ. Порядок і процедури врегулювання конфліктів, пов'язаних із корупційними діями, зіткненням інтересів, різними формами дискримінації, сексуальними домаганнями, міжособистісними стосунками та іншими ситуаціями, що можуть виникнути під час навчання, регламентуються Положенням про порядок і процедури вирішення конфліктних ситуацій у ЗНУ: <https://tinyurl.com/57wha734>. Конфліктні ситуації, що виникають у сфері стипендіального забезпечення здобувачів вищої освіти, вирішуються стипендіальними комісіями факультетів, коледжів та університету в межах їх повноважень, відповідно до: Положення про порядок призначення і виплати академічних стипендій у ЗНУ: <https://tinyurl.com/yd6bq6p9>; Положення про призначення та виплату соціальних стипендій у ЗНУ: <https://tinyurl.com/y9r5dpwh>.

ПСИХОЛОГІЧНА ДОПОМОГА. Телефон довіри практичного психолога Марті Ірини Вадимівни (061)228-15-84, (099)253-78-73 (щоденно з 9 до 21).

УПОВНОВАЖЕНА ОСОБА З ПИТАНЬ ЗАПОБІГАННЯ ТА ВИЯВЛЕННЯ КОРУПЦІЇ Запорізького національного університету: **Борисов Костянтин Борисович**
Електронна адреса: uv@znu.edu.ua Гаряча лінія: Тел. [\(061\) 228-75-50](tel:+380612287550)

РІВНІ МОЖЛИВОСТІ ТА ІНКЛЮЗИВНЕ ОСВІТНЄ СЕРЕДОВИЩЕ. Центральні входи усіх навчальних корпусів ЗНУ обладнані пандусами для забезпечення доступу осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення. Допомога для здійснення входу у разі потреби надається черговими охоронцями навчальних корпусів. Якщо вам потрібна спеціалізована допомога, будь-ласка, зателефонуйте (061) 228-75-11 (начальник охорони). Порядок супроводу (надання допомоги) осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення у ЗНУ: <https://tinyurl.com/ydhcsagx>.

РЕСУРСИ ДЛЯ НАВЧАННЯ. Наукова бібліотека: <http://library.znu.edu.ua>. Графік роботи абонементів: понеділок – п'ятниця з 08.00 до 16.00; вихідні дні: субота і неділя.

ЕЛЕКТРОННЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАННЯ (MOODLE): <https://moodle.znu.edu.ua>

Якщо забули пароль/логін, направте листа з темою «Забув пароль/логін» за адресою: moodle.znu@znu.edu.ua.

У листі вкажіть: прізвище, ім'я, по-батькові українською мовою; шифр групи; електронну адресу. Якщо ви вказували електронну адресу в профілі системи Moodle ЗНУ, то використовуйте посилання для відновлення паролю <https://moodle.znu.edu.ua/mod/page/view.php?id=133015>.

Центр інтенсивного вивчення іноземних мов: <http://sites.znu.edu.ua/child-advance/>

Центр німецької мови, партнер Гете-інституту: <https://www.znu.edu.ua/ukr/edu/ocnu/nim>

Школа Конфуція (вивчення китайської мови): <http://sites.znu.edu.ua/confucius>